

Boek beschrijft het fascinerende leven van jonge Wassenaarse student en geheim agent Jan Kessler

Journalist en schrijver Jan Braakman wilde weten wat er met zijn eigen grootouders was gebeurd tijdens de Tweede Wereldoorlog en stuitte daarbij op een proces verbaal van de broer van zijn grootvader, die op 15 november 1944 in een cel gezelschap kreeg van een jongeman die nog diezelfde avond overleed. Braakman besloot deze tragedie te onderzoeken en reconstrueerde in het boek 'Onland - Het geheime leven van Jan Kessler' de fascinerende levensloop van een telg uit de fameuze Wassenaarse familie Kessler die aan de bakermat van de vroegere buitenplaats Stoephout stond.

Door Jos Knijnenburg

Jan Kessler (1919 -1944) groeide op in Het Houten Huis aan de Stoeplaan, aan de rand van de voormalige buitenplaats Stoephout welke dankzij zijn de familie Kessler tot stand kwam, maar sinds 1969 vooral bekend is dankzij het

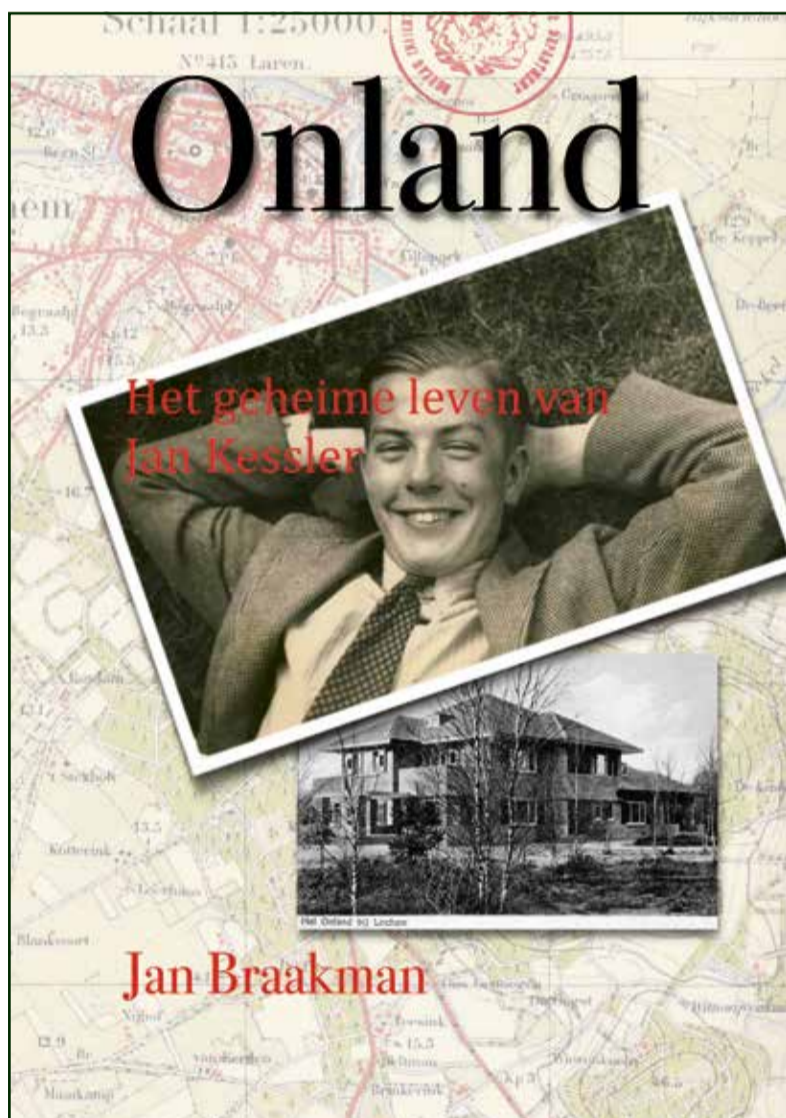
gelijknamige appartementencomplex. Grootvader August Kessler was de eerste directeur van de Koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij (nu: Shell) en zoon Dolf legde niet alleen de basis voor Hoogovens, maar liet aan de rand van Stoephout een houten huis bouwen, een in Wassenaar vrij

zeldzaam bouwmetaal. De familie figureert op diverse plekken in het boek 'Wassenaar in de Tweede Wereldoorlog' maar de rol die Jan Kessler tijdens de bezetting speelde bleef tot nu toe onbelicht.

Braakman schetst in zijn boek het leven van de bepaald niet onbemiddelde familie Kessler op Stoephout waar Jan opgroeit en tijdens de oorlogsjaren werktuigbouwkunde gaat studeren in Delft. Hij bouwt er een vriendenkring op en Braakman beschrijft hoe de oorlog ook steeds meer vat krijgt op het studentenleven. Tijdens zijn studie gaat Jan werken voor de inlichtingendienst en raakt steeds meer betrokken bij het verzet. Zowel in Delft als in Wassenaar, waar zijn familie wel vermoedens heeft over zijn illegale activiteiten, weet hij onder de radar te blijven.

Fascinerend is de uitgebreide beschrijving in het boek van hetgeen een geheim agent in Wassenaar nu feitelijk deed. Jan verzamelde met zijn fiets als voornaamste vervoermiddel talloze inlichtingen over Duitse eenheden en bouwwerken langs de hele kustlijn tussen Scheveningen en Haarlem. Hij bracht onder andere de complete beveiliging rondom vliegveld Valkenburg in beeld. Na de luchtlandingsoperatie bij Arnhem verlegt Jan Kessler op verzoek van de geallieerden zijn inlichtingenwerk naar het oosten van Nederland. Daar wordt hij uiteindelijk gepakt en belandt voor verhoor in de Lochemse villa Onland. Na afgrijselijke verhoren, waarbij Kessler nauwelijks een krimp geeft, overlijdt hij binnen één dag en wordt vlak bij de villa begraven. Via één van de gearresteerde betrokkenen wordt zijn lichaam gevonden en krijgt hij zijn laatste rustplaats op het Ereveld in Loenen.

Postuum werd Kessler later onderscheiden voor zijn verzetswerk. Braakman schetst hoe zijn betekenis wellicht niet moet worden gezocht in zijn directe bijdrage aan de bevrijding, maar meer in de houding die hij aannam.

Ruim 70 na jaar na dato wist Jan Braakman aan de hand van uitgebreid archiefonderzoek en interviews het jonge maar veelbewogen leven van de Wassenaarse student en geheim agent Jan Kessler te reconstrueren. (Foto: pr.)

Expositie Janneke Carabain

Janneke Carabain exposeert van 8 december 2015 tot en met 5 januari 2016 met hangend en staand keramiek in Galerie Art by Mar. Voor deze expositie heeft zij haar werk voor een deel afgestemd op de feestdagen. Galerie Art by Mar is geopend van dinsdag tot en met

zaterdag van 10.00 uur tot 17.00 uur. Adres: Brinkhofpassage 58f. Kijk voor meer informatie over het werk van Janneke op www.jannekecarabain.com of stuur een email naar: janneke@silhouetjes.nl. (Tekst: pr. Foto: Titel van het werk: Kalm op de vleugels. Foto: pr.)

Actueel Verleden

Aan den Wassenaarschen weg

In het Rotterdamsch Nieuwsblad van 2 oktober 1919 trof ik de bijgevoegde tekening aan en de navolgende tekst:

"Merkwaardig is, in de geschiedenis van de Haagsche stadsuitbreiding, de betekenis die 't dorp Wassenaar gekregen heeft. Het is nog niet zoo lang geleden, dat van Wassenaar, zoo afgelegen en zoo ver van Den Haag achter het Bosch, weinig gesproken werd. Toen ineens, als gevolg van het feit dat de terreinen elders gingen ontbreken en de grondprijzen aldoor aanzienlijk omhoog gingen en zeker niet het minst dat de Electriche spoor door de landen van Wassenaar reed, werd dit dorp bekend. Uitgestrekte terreinen werden villapark met bosschen en tuinen; veel meer

dan naar den kant van Scheveningen, zochten naar de kant van Wassenaar de vermogenden woonplaats. Het is bekoorlijk land, bosch en duin, doorsneden hier en daar met schilderachtig water. Onze tekening geeft van een pittoresk stuk Wassenaarsch land een voorstelling. Het zal niet lang duren of ook dit is in handen van bouwgrond-maatschappijen en waar nu eenvoudige huisjes aan de vliet staan zullen villa's verrijzen. Want heel het Wassenaarsche domein is in afzienbaren tijd bestemd voor luxe bebouwing."

Met 'de Electriche spoor' wordt het Hofpleinlijntje bedoeld. Het gaat hier om een treinverbinding tussen Rotterdam en Scheveningen via het

Hollands Spoor in Den Haag. In 1908 werd deze verbinding in gebruik genomen en toen was er nog sprake van een stoomtrein omdat de bovenleidingen nog niet gereed waren. In 1909 was dit wél het geval. Het ging hier overigens om de eerste elektrisch aangedreven trein van ons land. In 1953 werd de verbinding tussen het Hollands Spoor en Scheveningen opgeheven en in 2006 ging de nog steeds bestaande verbinding tussen het Hollands Spoor en Rotterdam in andere handen over, van de Nederlandse Spoorwegen naar Randstad Rail.

Carl Doeke Eisma

365

HISTORISCHE VERENIGING "OUD WASSENAER"

De Historische Vereniging "Oud Wassenaar" verzorgt een tweewekelijkse rubriek met in korte artikelen iets over de geschiedenis van Wassenaar. De onderwerpen zijn daarbij zeer gevarieerd.

